

**Nutida svensk rasism och dess historiska rötter:
presentation av ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt**

Kontakt: Ann-Sofie Lönngren, ann-sofie.lonngren@littvet.uu.se

“Racist violence reveals Sweden’s xenophobic underbelly”. Denna rubrik i en dagstidning i Toronto anfördes i samband med mordet i Trollhättan 2015 samt ett antal rasistiska uttalanden av Sverigedemokraterna, och är del av en vidare kontext av synliggöranden av den nutida rasismen i det svenska samhället. I detta tvärvetenskapliga projekt i idé- och lärdoms historia (Kristiina Savin), litteraturvetenskap (Ann-Sofie Lönngren, Torsten Pettersson, Göran Waltå), religionsfilosofi (Johan Eddebo), och retorik (Mika Hietanen), ämnar vi mot denna bakgrund (1) utforska de samtida diskurser som utgör det ideologiska fundamentet för utvecklingen av rasistiska attityder, och (2) spåra deras temporala genealogier och spatiala kontexter i olika historiska och samtida dokument och online-texter. Vi när en övertygelse om att modern rasism, vare sig biologiskt, kulturellt eller religiöst grundad, baseras på en lång historia av trading och sedimentering av vissa diskurser och att dessa inte kan förstås utan korrekt kontextualisering i tid och rum.

Den övergripande metodologiska utgångspunkten är Michel Foucaults genealogiska metod, vilken innebär historiska undersökningar av de element “we tend to feel [are] without history”. I dagens debatt om migration och globalisering är avsaknaden av historiska perspektiv ofta slående. Det är därmed viktigt att förstå inte endast den samtida diskussionen, utan också dess förbindelser med utvecklingen av det moderna svenska samhället. I de olika delarna av projektet kompletteras den övergripande genealogiska utgångspunkten med ett antal olika metoder, teorier och koncept av varje enskild forskare inom ramen för dennes specifika projekt.

I Sverige utgörs det mest direkta inflytandet på den nutida rasismen av den europeiska vetenskapliga utvecklingen från slutet av 1700-talet och framåt, och det är så långt tillbaka som vi spårar den i detta projekt. Utan att göra några anspråk på att skriva en fullständig rasismens historia ämnar vi göra djupgående analyser av centrala exempel på Sveriges rasistiska diskurs i ett brett urval av historiska och samtida genrer. Från den nutida allmänna debatten i dagstidningar och sociala medier fortsätter vi att teckna den historiska bakgrunden i både fiktiva och icke-fiktiva texter, från uppslagsverk, handböcker, statliga dokument och undervisningsmaterial till romaner och reseberättelser. Det övergripande syftet är att föra in humanistiska perspektiv som aktiva komponenter i den samtida debatten om representation, solidaritet, makt och kunskapsproduktion.

I denna session presenterar Johan Eddebo, Mika Hietanen, Ann-Sofie Lönngren, Torsten Pettersson och Göran Waltå sina respektive projekt under 10 minuter var. Därefter finns tid för diskussion.